

Möblerna i platta paket

Berättelse

I många länder finns det varuhus som heter IKEA. Där kan man köpa möbler och saker till hemmet. Men företaget började i Sverige, i en liten del av landet som heter Småland.

IKEA registrerades år 1943. Mannen som startade företaget hette Ingvar Kamprad. Han var bara 17 år gammal. Namnet IKEA kommer från hans namn och från platsen där han bodde. I och K är hans initialer: Ingvar Kamprad. E och A kommer från gården Elmtaryd och byn Agunnaryd.

I början sålde Kamprad små saker, till exempel pennor, plånböcker, tändstickor och nylonstrumpor. Han sålde inte möbler från början. Först omkring år 1948 började han sälja möbler.

En sak gör IKEA känt: många möbler kommer i platta paket. Möbeln är inte färdig i affären. Kunden tar med paketet hem och bygger ihop Möbeln själv. Ofta finns det en liten nyckel i paketet, en sexkantsnyckel. Platta paket är lätta att transportera, och därför blir de billigare.

Det första varuhuset öppnade år 1958 i Älmhult i Småland. I många IKEA-varuhus finns det också en restaurang. Där kan man äta svenska köttbullar med gräddsås och lingonsylt. Det har blivit en del av bilden av IKEA i andra länder.

I dag finns IKEA i många länder runt om i världen. Ingvar Kamprad dog år 2018. Men företaget han startade som ung pojke i Småland är fortfarande känt över hela världen.

Ordlista

| ORD | FÖRKLARING |
|----------------|---|
| varuhus | en stor affär med många olika saker |
| möbel | till exempel ett bord, en stol eller en säng |
| initial | första bokstaven i ett namn |
| gård | ett hus på landet med mark omkring |
| by | en liten plats på landet med några hus |
| platt paket | ett tunt och plant paket som är lätt att bära |
| sexkantsnyckel | ett litet verktyg för att skruva ihop möbler |
| transportera | flytta något från en plats till en annan |
| bygga ihop | sätta samman delar till en hel sak |
| restaurang | ett ställe där man kan köpa och äta mat |

Läsförståelsefrågor

1. Var började företaget IKEA?
 1. I en stor stad i ett annat land.
 2. I Småland i Sverige.
 3. I Stockholm.
2. Varifrån kommer namnet IKEA?
 1. Från ett djur i skogen.
 2. Från Ingvar Kamprads namn och platsen där han bodde.
 3. Från ett ord på engelska.
3. Vad menar texten med "platta paket"?
 1. Möbeln är redan färdig i affären.
 2. Möbeln ligger i ett tunt paket, och kunden bygger ihop den hemma.
 3. Möbeln är gjord av papper.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Ingvar Kamprad var 17 år när IKEA registrerades.
 2. IKEA sålde möbler från första början.
 3. Alla i Sverige köper sina möbler på IKEA.
5. Vad kan man äta i många IKEA-varuhus?

Facit

1. I Småland i Sverige.
1. Från Ingvar Kamprads namn och platsen där han bodde.
1. Möbeln ligger i ett tunt paket, och kunden bygger ihop den hemma.
1. ja b) nej (i början sålde han små saker, och först omkring 1948 möbler) c) det står inte i texten (texten säger inget om vad alla i Sverige gör)
5. Exempel på svar: Man kan äta svenska köttbullar med gräddsås och lingonsylt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret vardagstext som passar för att öva ord om hem, möbler och att handla. Tema: svensk vardagskultur och ett känt företag. Fråga 3 kräver att eleven förstår vad "platt paket" betyder utifrån texten. Låt eleverna jämföra med hur man köper möbler i deras egna länder – köper man färdiga möbler eller bygger man ihop dem själv?

Diskussionsfrågor

- Har du varit på IKEA? Vad gjorde du där?
- Hur köper man möbler där du kommer ifrån? Är de färdiga eller bygger man ihop dem själv?
- Tycker du att det är bra eller svårt att bygga ihop en möbel själv? Varför?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en möbel hemma hos dig. Vad är det för möbel, och var har du köpt den?

Källor och faktagranskning

- IKEA – Från ödmjukt ursprung till globalt varumärke (en kort historia om IKEA) – <https://www.ikea.com/se/sv/this-is-ikea/about-us/fran-oedmjukt-ursprung-till-globalt-varumärke-en-kort-historia-om-ikea-pubad29a981/>
- Wikipedia: Ikeas historia – https://sv.wikipedia.org/wiki/Ikeas_historia
- IKEA Museum: Världens första IKEA-varuhus (Älmhult 1958) – <https://ikeamuseum.com/en/explore/the-story-of-ikea/the-first-ikea-store/>
- IKEA Museum: BILLY bookcase – <https://ikeamuseum.com/en/explore/product-stories/billy-bookcase-1979/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: IKEA registrerades 1943, när grundaren Ingvar Kamprad var bara 17 år gammal. Namnet IKEA bildas av fyra ord: Kamprads initialer Ingvar Kamprad samt gården Elmtaryd och byn Agunnaryd i Småland där han växte upp. I början sålde Kamprad småsaker som pennor, plånböcker, tändstickor och nylonstrumpor; möbler kom in i sortimentet senare, omkring 1948. Det första IKEA-varuhuset öppnade 1958 i Älmhult i Småland, där IKEA Museum ligger i dag. Bokhyllan BILLY lanserades i slutet av 1970-talet och har blivit en av IKEA:s mest sålda möbler. Många IKEA-varuhus har en restaurang som serverar bland annat köttbullar med gräddsås och lingonsylt, vilket har blivit en del av bilden av IKEA utomlands. I dag finns IKEA-varuhus i många länder runt om i världen. Ingvar Kamprad avled 2018. OSÄKERHETER OCH MYTER (markeras försiktigt i texterna): Idén med platta paket brukar kopplas till år 1956, då benen på bordet LÖVET enligt en vanlig och spridd förklaring skruvades av för att möbelen skulle få plats i ett plattare paket. Berättelsen (ibland kopplad till medarbetaren Gillis Lundgren) finns i flera versioner och återges som en spridd förklaring, inte som exakt dokumenterad detalj. Startår för BILLY anges olika i olika källor (ofta 1978, ibland 1979) och skrivs därför ungefärligt som "i slutet av 1970-talet". Exakt startår för katalogen och postordern varierar mellan källor (cirka 1948–1953) och anges ungefärligt. Siffror som antal sålda BILLY eller antal serverade köttbullar kommer ofta från IKEA:s egen marknadsföring och attribueras till IKEA. Antal varuhus, länder och omsättning ändras varje år – texterna skriver "många" eller "omkring" i stället för exakta tal. Att Älmhult kallas IKEA:s hemstad stämmer historiskt, men företaget är i dag uppdelat på flera bolag och ägs via en stiftelsekonstruktion. Texterna återger osäkra uppgifter försiktigt ("det sägs", "en vanlig förklaring är") och påstår inte att de är säkra fakta.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.